

# stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch  
op dinsdag 1 juni om 20.00 uur door **Véronique van den Engh**.

Véronique van den Engh werd in 's-Hertogenbosch geboren. Ze kreeg, na een aantal jaren pianoles, op 14-jarige leeftijd haar eerste orgellessen van haar oom Aat Broersen in Haarlem. Na haar Gymnasium B opleiding ging ze studeren aan het Brabants Conservatorium in Tilburg. Ze behaalde daar als leerling van Maurice Pirenne het diploma Docerend Musicus in juni 1989 en een jaar later het diploma Uitvoerend Musicus voor orgel. Bij Cees Rotteveel studeerde zij koördirectie, waarvoor ze in juni 1988 afstudeerde. Sinds augustus 1989 is zij als docent verbonden aan de Schola Cantorum van de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch. Bij de Schola Cantorum is zij tevens assistent-dirigent. Gedurende vijftientig jaar was zij in de Sint-Jan assistent-organist. Op 1 februari 2008 volgde zij Maurice Pirenne op als organist van de Kathedrale Basiliek van Sint-Jan te 's-Hertogenbosch. In oktober 2009 speelde zij in samenwerking met de Schola Cantorum in de vier patriarchale basilieken in Rome.

Deuxième Choral en si mineur	César Franck	1822-1890
Wie schön leuchtet den Morgenstern BuxWV 223	Dietrich Buxtehude	1637-1707
Toccatà in b-mineur	Eugène Gigout	1844-1925
Toccatà on 'Veni Emmanuel'	Andrew Carter	Geb. 1939
Improvisation pro defunctis, opus 150, nr 6	Camille Saint-Saëns	1835-1921
Wachet auf, ruft uns die Stimme BWV 645	Johann Sebastian Bach	1685-1750
Uit: Messe a l'usage des paroisses: Offertoire sur les grands jeux	Louis Couperin	1668-1733
Uit Symphony no. 1, opus 14: Final	Louis Vierne	1870-1937

Vanavond een overwegend Frans programma. De overige drie werken hebben met elkaar gemeen, dat ze in het teken staan van de verwachting.

**Franck:** Franck componeerde de ‘trois chorals’ in de laatste maanden van zijn leven en zette hiermee de kroon op zijn werk. Dit tweede Choral, op een eigen koraalmelodie, heeft de structuur van een passacaglia en fuga. Het eerste thema klinkt allereerst in het pedaal en vervolgens in een drietal variaties. Daarna volgt een tweede thema, cantabile, dat afgewisseld wordt door snelle passages. Het eerste gedeelte sluit af met een verstild gedeelte. Het tweede gedeelte opent met een ‘Largamente con fantasia’, brede akkoorden afgewisseld met snelle loopjes, waarna een fugatisch gedeelte volgt waarin het eerste en het tweede thema op prachtige wijze gecombineerd worden. Franck werkt na een groot crescendo naar een climax, waarin nog eenmaal het eerste thema klinkt. De afsluiting van het tweede gedeelte is gelijk aan die van het eerste gedeelte.

**Buxtehude:** De koraalfantasie was vooral in de Noord-Duitse orgelschool populair. Ieder frase van het koraal wordt op de meest ingenieuze manieren omspeeld en bewerkt. Buxtehude excelleerde in deze kunstvorm. De Duitse Lutheraan Philipp Nicolai (1556-1608) schreef twee beroemde koralen die in de loop der eeuwen veel componisten hebben geïnspireerd: ‘Wachet auf ruft uns die Stimme’ en ‘Wie schön leuchtet den Morgenstern’ waarop deze koraalfantasie is gebaseerd.

**Gigout:** De toccata is het bekendste werk van deze leerling van Saint-Saëns.

**Carter:** Deze uitbundige toccata is gebaseerd op de melodie van Veni, veni Emanuel: O kom, o kom Emmanuel. De melodie is voor de advent, de tijd voor kerst, waarin we op de komst van Jezus wachten.

**Saint-Saëns:** ‘Sept improvisations’ schreef Saint-Saëns in 1917 terwijl hij ziek was. Hij heeft ze opgedragen aan Gigout. In deze zesde improvisation is in het eerste gedeelte het verscheurende verdriet te horen van degene die achterblijft. Het tweede, meer berustende gedeelte, is gebaseerd op de eerste zin van het offertorium uit de requiemmis: Domine Jesu Christe. Dan volgt weer het verdriet. In het slot is de eenzaamheid van degene die achterblijft fraai getoonzet in een eenstemmige neerdalende lijn.

**Bach:** Een van de bekendste koraalbewerkingen van Bach op een ijzersterke adventsmelodie van Philip Nicolai.

**Couperin:** Dit Offertoire uit de Franse barok bestaat uit drie delen: een prelude, een chromatische fuga in mineur en een gigue-achtige fuga.

**Vierne:** Deze blinde componist en organist was een leerling van o.a. César Franck. De eerste orgelsymphonie schreef hij in 1899. Deze spetterende final uit de eerste orgelsymphonie is een van Vierne's bekendste stukken voor orgel. Het krachtige thema in het pedaal wordt omspeeld door virtuoze en triomfantelijke figuren in de handen. Vierne noemde het zijn Marseillaise, waarmee hij bedoelde dat hij het verschrikkelijk pompeus vond: “Het is een gebrek aan smaak, maar een gebrek aan smaak dat het publiek behaagt....dus speel ik het altijd!”